

alkotó bolygók felrajzolására, amelyekkel jósolni vagy jövendőt mondani lehet. Az egyetlen érdemleges irodalmi utalás Shakespeare-nél fordul elő, a TÉVEDÉSEK VÍGJÁTÉKÁ-ban (IV. felvonás, 4. szín, 42. sor), ahol a „*hogy jósgassak, mint a papagáj*” (Szász Imre) fordulattal találkozunk. Neurath allúziója esetleg azokra a XII. századi német és osztrák körökre utal, amelyek jövendőmondói papagájokat használtak arra, hogy véletlenszerűen válasszanak számos fecni közül, amelyeken különböző szavak voltak olvashatók. – *Az angol fordító jegyzete.*

7. Jékely Zoltán fordítása. A német eredeti: „*So übt Natur die Mutterpflicht / Und sorgt, daß nie die Kette bricht, / Und daß der Reif nie springet. / Einstweilen bis den Bau der Welt / Philosophie zusammenhält, / Erhält sie das Getriebe / Durch Hunger und durch Liebe.*” Friedrich Schiller: DIE WELTWEISEN. – *A ford.*

8. Neurath talán Euripidész egyik töredékét idézi, meglehetősen szabadon. Vö. Euripidész: HIPPOLÜTOSZ. 435. töredék. In: FRAGMENTA EURIPIDIS. Szerk. Friedrich Wilhelm Wagner. Paris: Didot, 1846. 722. – *Az angol fordító jegyzete.*

Schein Gábor

NYÁRI ESŐ, ÁTTETSZŐ HATÁROK

Áttetsző a bőr, az erek fala. A határok befelé éppoly láthatatlanok, mint kívül, abban a városban, amelynek stílusa a zseniális össze nem illés. Ezért örökké határsértő vagy. A belsőből építenéd kifelé a várost, így sohasem tudod, hol jársz, és aki megszólít, mikor egyik sarokról a másikra átmész, rögtön elveszti a tájékozódását. Túl nagy erők szabadulnak fel így. Napok alatt egész körutakat építesz, utcákat, amelyekben soha nem lakhat senki. Számolatlanul hagyod magad után a képzelet és a vágy emlékműveit, csalsz és csalod magad, és félsz, hogy egyetlen valódi tettet, amely még előtted áll, csak a rombolás lehet.

*

A várost a felejtés építi. Csokoládébarna kutyák szaladgálnak a parkban a Duna jobb vagy bal oldalán. A sötétséget uszályok szállítják. A parkokat körülkerítik, és tavasszal új virágokat ültetnek, nefelejcszet, árvácskát. A szobrokat időnként ledöntik, másokat állítanak a helyükre, új neveket adnak az utcáknak, de még sokáig a régin nevezik őket. És vannak megmagyarázhatatlan változások. Egyik napról a másikra eltűnnek a verebek. Eltűnnek a sakkozók a parkok kőasztalai mellől. A könyvekből kitorolnek szavakat, mondatokat. Senki sem emlékszik rá, hogy ott voltak, és ha néhány visszatér közülük, csodálkoznak, és nem értik őket.

*

A rombolás erői a szeretetéhség szakadékában forrnak. Sötét és mély ez a szakadék, elnyel minden mosolyt, minden érintést, elpusztít minden fényt, amely beléhatol. Egy szem mégis beragyoghatja nedves falát, lángra lobbanthatja a sötétben lebegő porszemeket, amelyek csillagaid lesznek. Még sincs mértéke ennek az ürességnek, amely ha kilépne a világba,

minden fa azonnal teremni kezdene, de így magába fojtva visszanyel mindent, ami már szétvált. A világnak miféle hiánya válik benned ilyen éhséggé, mi nincs meg benne, nem is volt, amit szóval, érintéssel, öleléssel és csókkal kellene helyettesíteni? Minden lépéssel egyszerre mozdulsz itt és egy hiányzó világban.

*

A szomszéd telken valaha egy kis textilüzem állt. Földszintes épület, abból az időből, amikor ezen a környéken még nem építettek lakóházakat. Később az üzemek északabbra szorultak, amikor a körút felől megtelt az utca, de a kis textilüzem üresen, lezárva is megmaradt. Szerettem megállni előtte. Őrzött valamit abból a múltból, amelyről még egyáltalán tudható valami. Mielőtt felépült, a környék egyetlen összefüggő mocsár volt, amelyet fel kellett tölteni. Néhány éve aztán lebontották ezt az üzemet is. Jött egy munkagép, és estére semmi sem látszott a falakból. A helyén most egy új lakóház áll, egészen más, mint a régiek. Rombolás volt ez, vagy építés? Ismeri a város ezeket a szavakat?

*

A határokat most a hőség vonja meg. Lelassítja, kifényesíti a testeket, és szétválasztja őket. Az izmokban sokáig nem oldódik a zsibbadás. És te ilyenkor is ahhoz hajlítod magad, aki kapukat nyitott benned, mert a testben a lélek örökké gyerek marad, nem vagy képes magadat kihordani. És a pillanatok szétgurulnak előtted, mint a borsószemek. Ezért magadból éppoly betöltetlenül hiányzol, ahogy hiányzik belőled a másik, akit hiába ölelsz, elmúlik ez az óra, és sértődéssel, váddal megint csak önmagad szakadékát tárhatod ki előtte. De ne félj, a következő pillanat megint csordultig telít. Csak várnod kell, ahogy az esőt várják a falak.

*

Az átlátszó felületekről az első tapasztalatot hároméves korodban szerezted. Átléptél egy tisztára mosott üvegajtón. A mandula formájú forradást ma is ott viseled a jobb térded fölött. Elég volna ránézned, hogy tudd, a határok átlépése mindig láthatatlan, és vérontással jár. Ideje, hogy egy üvegszilánkkal felvágd a sebhelyet! A vérben szemek vannak, azokkal láss! Tudd meg, miféle árnyak voltak a nyomodban, miféle ádáz tolvajok! Mitől tartottak vissza, és mit vettek el? Mi felé taszítottak? Ismerd meg bennük a gyávat, a sötétekkel kalmárkodót, magadat. Sikáltál-e olyan tisztára egyetlen pillanatot, hogy mint a víztükrokn, visszagondolva is, könnyedén áttörhettél rajta?

*

A legfőbb össze nem illés, hogy itt vagy. Mikor már senki sem számít rá, a cseréptetőn hirtelen pattogni kezdenek az esőcseppek. Odalent az autók moraja egy oktávval mélyebben szól, a körútról idehallatszik a villamos zaja. De a város asztmatikus lélegzése semmit sem könnyebbül. A nyári eső gyorsan vonul át, a hőség párával telik, és a felhők, valóban, hattyúként úsznak a tetők felett. Figyelj, mert egyetlen hattyútoll sem veszhet el, míg el nem szabadul az időn túli fürgeteg. Hát mégis bűvös, sötét tó volna ez? Árnyaid elől meddig menekülsz? Életed így is, úgy is hazug mese, és jó, ha van egy kis maradéka, ahogy odalent is maradt egy tócsa. Pontot kéne tenni végre már. De pontot tenni a víz színére hogyan lehet?